

»Народ« гласи свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

НАРОД

КУЛТУРА СЛОВЕНАЦА

„Југословенски Свијет“, који излази у Њујорку, Чикагу и Питсбургу, објавио је овај леп чланак о нашој браћи Словенцима:

Више пуга су наши народни непријатељи изјавили, да Словенци немају права на самосталност и независност, са разлога што нису наовољно високом ступњу образованости, нису културан ни духовно довољно зрео народ.

Тако што може се тврдiti или из нетolerancije или из непотпуног познавања словеначког културног бogaства.

Код Немаца постоје оба ова фактора, јер њихова је мржња против Словенаца тако велика, да им и не дозвљава да упознају словенчку културу.

Правило је, да ако се хоће да упозна један народ, треба познати његову књижевност.

Кад је то истина, онда би морали сви образовани кругови проучавати словеначку књижевност и историју, како би на тај начин нестало сваке предрадске.

Словеначка политичка и књижевна историја почиње управо у доба протестанства.

Дух енергичне реформације пробудио је успавану словеначку снагу, тако да је за кратко време преведено на словеначки језик цело реформирano Свето Писмо и друга верска дела.

А од тада се развија права словеначка књижевност, која је у пр-

вој половини прошлог столећа дала многобројне песнике за које се до данас у страном свету на жалост тако мало зна.

А колико им је тек песника и списатеља дало новије доба!

Ко не зна Цанкарове новеле, дела елегантног и најмодернијега писца, којега помињемо због његових одличних ствари као словеначког Ги Мопасана?

Ко не зна изврсног лирског песника Жупанчића? Ко не зна за Ашкерца, песника слободе?

Коме није познат Кете; горишки славуј Гргорчић, слатки и омладински песник живота и радости; или нежни и меланхолични Мурн?

Ко није чуо за Прешерна, првака словеначке поезије, за словеначког Хајнеа Јенка, или борца за народну срећу Водника? И друге писце, као: Јурчића, Керсника, Трдину итд.?

То је свеж и зелен венац песама, приповести и духовних творевина. Ово је потпуно нов свет, оригиналан и егзотичан, који се заљубљује, који нам се показује у љубави, мислима и плакању.

Сем уметника и песника, Словенци имају и много научењака и филолога, који су прави понос и слава словеначка.

Помињемо само Миклошића, Копитара, Плетершника, Јанжића и Чопа.

Сва дела ових науче-

њака права су част за обдареност Словенаца, који таком лакоћом и финоћом науче најтеже туђе језике.

Зар народ, који има овакве духовне величане, који су разнели његову славу по далеком свету, није културан и зрео за самосталност и независност? Словеначки народ са својом културом може да се мери и са многим већим народима.

Опет Словенци не били криви, кад би и били некултурни, јер им влада намерно нијехтеле дати школе.

Сигурно је пак, да ће Словенци у слободи још више културно напредовати, него до сад, јер ће имати све што је потребно за напредак једнога народа.

ЗВЕЗДИЦЕ

Разговор на улици:

— Нема нас никде. Ми smo ти Срби способни за све. Тргујем са вином, продајем штрафове, мајстор сам за кожарство, стручњак за орање. И све иде као под конац.

Мотив за нову главу Сремчевог «Панегирика Српском Генију». Кад би се ставило у стихове писало би се наисти глас као: «Строј се у лево, полулево деле дуље разке...»

Гаргантуа.

ИСТОРИЈСКИ РЕВИ

Париз. — »Тан доноси ово:

Превише дана у Солуну је одржан реви једног већег одељења југословенских трупа, коме је присуствовао Престолонаследник Александар, Одељење је састављено од Срба, Хрвате и Словенаца и једног малог броја Чеха.

Историјска фаталност присилила их је, да се

у почетку рата нађу и у аустријској војсци. Сртним случајем пребегли су из аустријске војске, у намери, да ступе у борбу против вековног непријатеља.

У Русији створили су дивизију и дивно су се држали у борбама у Добрини, где су изгубили

половина, да би се могло формирати неколико дивизија, које би одлично могле послужити против заједничког непријатеља.

САВЕЗ НАРОДА

Лондон. — Подсекретар Сесил даје агенцији «Рајтер» нове податке о пројекту савеза нада, на које он ради. Није хтео детаљно да говори о том пројекту, већ је, углавном цртама, да своје мишљење о користи и тешкоћама такве међународне организације. Главна је тешкоћа у питању, како ће се изршити одлуке савеза. Сесил мисли, да су економске мере најзгодније.

Сесил држи да би се учинио велики корак ка дефинитивном решењу овог питања, кад би се државе споразумеле, да се пре објаве рата дотично спорно питање да на међународно испитивање. Другим речима, у почетку, разне спорове расправљале би међународне конференције, а не међународни судови.

Најважније је, да се народи привукну да разне несугласице решавају другим путем а не ратом. И ако је за савез народа потребно да му приђу сви народи, ипак би се могло почети и са мањим бројем народа. Сесил је завршио са речима, да би потпун економски споразум између главних народа био најмоћније оружје против свих оних, који су спремни на зло.

ЈЕДАН ИНЦИДЕНАТ

Петроград. — Италијански посланик у Петрограду примио је од руског народног Комесара за спољну политику писмо, у коме се изјављује жаљење, што је неколико бољшевика о-

пљачкало италијанску амбасаду.

Тога истог дана, кад се италијански посланик враћао копија са седнице државе у америчком посланству, на Михаиловом тргу напали су га три непозната оружана човека и однели му све дипломатске документе, новац, капут и друге ствари. Свака одбрана била је немогућа због брзине, којом је напад извршен. У моменту напада један аутомобил зауставио се испред куле и спречио их да даље наставе.

Овај догађај изазвао је велике коментаре у дипломатским круговима и страној колонији. Изгледа, да више нема никакве гаранције за безбедност дипломатских представника и странаца. Дипломатски корисници случај са италијанским послаником.

БОРБА ПОЉАКА

Цирих. — Одлука пољске парламентарне групе, да прекине сваку везу са аустријским кабинетом учињена је и под утиком манифестије у Кракову, где је народ на јавном збору изгласао резолуцију, позивајући представнике у Рајхсрату, да прогласе против мира закљученог са Украјином.

У једној другој резолуцији, о којој данас имамо текст, речено је, да преговори у Брест-Литовску, закључени без присуства пољских делегата, не могу важити за Пољску.

»Владе, немачка и аустро-угарска, каже се у резолуцији, учиниле су очито насиље, откидајући од Пољске Литванију, неколико хиљада квадратних километара

ФЕЉТОН

Марсел Прево:

ПРОШЛОСТ

Из дневника једне провинцијалке

Почасни које је он до-
бијао, вести о њему из А-
зије, где је он задобио славу, његови ордени — све
је то био и мој успех. За-
бачена у овај провинциј-
ски крајичак, ја сам у својим сањаријама преживљавала авантуристички живот
мога отсуствног идола.

Зашто му никад нисам писала? Толико пута почивала сам писмо, успевала да напишем две три врсте и да кажем: »Мислите на мене; а ја никада, никада вас заборавити нећу« — и цепала писмо. Зашто писала? Живот нас је раздвојио и никад нас више неће сјединити; ми само можемо да мислимо једно о

другоме, ја са грижом савести, а он, може бити, са нежношћу. У њега, у његову душу увек сам имала пуну веру. Он ме је толико много волео да ме не би могао заборавити. Сама романтика тога неочекива-
ног успеха мора сачувати у његовим успоменама не-
такнути спомен на мене.

Блистав, славан, обожаван, он се није женио — а то је доказ. О, драги, драги мој пријатељу!

18. јуна

Он долази сутра. У вароши ће бити само један дан. Изјутра биће смотра, затим ручак у штабу, вечера у префектури, а по вечери у кабинету. Шта је тајна те промене? Она се налази, може бити, у са-
мој кожи мого лица, које

сада, кад се час виђања приближује, обузима ме не-
мир.

У успомени Пјеровој живи млада, двадесетпетогодишња жена — а мени је сада близу четрдесет. Како ми је тешко да код њега у-
ништим своју прећашњу слику и заменим је садашњом остарелом. Откинула сам из албума свој портрет,

рађен од прилике у то време, и сравњивала га са својим ликом у огледалу. Нисам се много изменила, тим пре што сам задржала и прећашњу фризуру а колико је могуће, и прећашњу тоалету. Не, нисам се променила: исте црте лица, иста стас, иста фризура. Па ипак све каже, да сам постарила читавих десет година. У чиме је недокучна тајна те промене? Она се налази, може бити, у са-
мој кожи мого лица, које

је, сачувавши прећашње црте, ипак увенуло, изгубило своју свежину; и очи моје остариле су за читавих десет година.

Почињем да сумњам, да ли сам срећна, што ћу поново видети Пјера или не.

19. јуна

Десет сати. Овога часа полазим у префектуру. Страх ме је да мислим на то што ме чека. А ако Пјер опет као и пре једнаест година, почне да ме моли да напустим све и да поћем с њим? То би значило уништити сав живот, изазвати опште презрење. Но ја бих живела стално поред њега, за тога човека, о коме сам мислила свим својим бићем пуних десет година. Боже, Боже! Помој ми!

Истог дана ноћу

После моје несвестице одвезли су ме на колима ку-

ћи, пренели у моју собу и положили у постельју. Морала сам да подносим пажњу мужа и послуге.

Упала сам у воду, стала тонути, извадили су ме, но врло доцно — и ја полагао умирем.

Као завештање мого срца, хоћу да напишаem, шта се додгило вечерас.

Тек што сам ушла у салу префектуре, видела сам га и познала. Он је стојао, погледавши се на камин, и разговарао са секретаром и инжињерима. Ништа се није променило. Као и пре, млад, леп. Само што му је коса потпуно оседела.

Како ми се прохтело, да му се бацим на груди, окићене орденима, и да му шанем на уво: »Ево ме. Ја те волим као и пре. Познајеш ли ме?«

Али сам се осећала исушише узбуђена, да бих му

могла прићи и разговарати с њим пред толиким светом. Села сам поред неких својих познаника и, не учествујући у разговору, посматрала.

